

AZ EURÓPAI ZÖLD MEGÁLLAPODÁS

Jelen Infojegyzet az Európai Bizottság által 2019. december 11-én benyújtott "Az európai zöld megállapodás" című közlemény céljait és az azóta benyújtott további javaslatokat mutatja be, időrendi sorrendben.

- 1990 és 2018 között az Európai Unió 23 százalékkal csökkentette az üvegházhatású gáz-kibocsátását, a gazdaság 61 százalékos növekedése mellett. A jelenlegi szakpolitikák megtartásával 2050-ig 60 százalékkal csökkenne az üvegházhatású gáz-kibocsátás ([COM\(2019\) 640 final](#)).
- Az Európai Bizottság 2020 szeptemberéig hatásvizsgálattal alátámasztott tervet készített elő annak érdekében, hogy 2030-ra az Unión belüli üvegházhatású gáz-kibocsátás célértéke legalább 50 százalék, de lehetőleg 55 százalék legyen az 1990-es kibocsátási szinthez viszonyítva ([COM\(2020\) 80 final](#)).
- Európai Unió a következő évtizedben legalább 1 billió (ezer milliárd) eurót mozgósítana az európai zöld megállapodás keretében megvalósuló beruházásokra ([COM\(2020\) 21 final](#)).
- A fenntartható beruházási lehetőségek iránti befektetők száma növekedést mutat az elmúlt években. A zöldkötvények éves globális kibocsátása 2016 óta háromszoros lett, és a legutóbbi becslések szerint 2019-ben mintegy 225 milliárd eurót tett ki ([COM\(2020\) 21 final](#)).

Az európai zöld megállapodás céljai

Az Európai Bizottság 2019. december 11-én jelentette meg **Az európai zöld megállapodás** című közleményét ([COM\(2019\) 640 final](#)), melynek célja az éghajlat- és környezetvédelmi kihívások kezelése. A közleményt előre rögzített [ütemterv](#) szerinti jogalkotás-sorozat követi majd, amely az uniós politikák széles területét lefedi, így a klímacélokban, az energiaszektorban, a közlekedésben, a környezetvédelemben, a mezőgazdaságban és az iparpolitikában is várhatóak jogszabály változások. A megállapodás iránytűje **Európa klímasemlegességének elérése 2050-re**, vagyis az üvegházhatású gáz-kibocsátás mértékének nettó nulla csökkenése ([Bruxinfo, 2019](#)).

Az európai zöld megállapodás céljainak megvalósítása érdekében **az Európai Bizottság nyolc szakpolitikai területen javasol új intézkedéseket**. Az új intézkedések mellett a Bizottság a tagállamokkal együttműködve kívánja elérni a már meglévő jogszabályok és szakpolitikák betartását, végrehajtását ([COM\(2019\)640F/1](#)).

A 2019-es európai zöld megállapodás célkitűzései

Forrás: [Infoszolg/COM\(2019\) 640 final](#)

**A MEGÁLLAPODÁS KERETÉBEN
BENYÚJTOTT BIZOTTSÁGI JAVASLATOK**

**Fenntartható Európa beruházási terv
(2020. január 14.)**

A célok megvalósításához beruházásokra van szükség. A megállapodás beruházási pillére a **Fenntartható Európa beruházási terv (COM(2020) 21 final)**, amely az Európai Bizottság közleménye. A közlemény bevezetésében olvasható, hogy a **Bizottság becslései alapján** a 2030-ra kitűzött éghajlat- és energia-politikai célok eléréséhez **további évi 260 milliárd euró összegű beruházásra lesz szükség.** A „további” kifejezés az **Összefogás az energiaunió és az éghajlat-politika terén – A tiszta energiára való átállás feltételeinek megteremtése (COM(2019) 285 final)** című bizottsági közleményben szereplő szintén évi 260 milliárd euró összeget veszi alapul, amely ugyancsak a 2030-as klímacélok eléréséhez szükséges. **A 2030-ra kitűzött célok:**

- az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának legalább 40 százalékos csökkentése az 1990-es szinthez képest,
- a megújuló energia részarányának legalább 32 százalékra történő növelése,
- az energiahatékonyság legalább 32,5 százalékos javítása.

A 260 milliárd euró a 2018. évi GDP körülbelül 1,5 százalékának felel meg. A fenti összeg főként az energia szektor, az épületek és a közlekedési ágazat egy részének (járművek) beruházási igényét foglalja magában. A tervezett beruházás mértéke az állami és a magán-szektor bevonását egyaránt szükségessé teszi.

A Fenntartható Európa beruházási terv szerint az Európai Unió **2030-ig legalább 1 billió (ezer milliárd) eurót** mozgósítana fenntartható beruházásokra.

Ahhoz, hogy a következő évtizedben **ez az összeg rendelkezésre álljon,** az uniós költségvetés által a **különböző források** megléte,

valamint a **köz- és magánberuházások kombinációja** szükséges.

2021–2030 között az uniós költségvetés 503 milliárd eurót tervez éghajlat-politikai és környezetvédelmi kiadásokra nyújtani, amely további **114 milliárd euró összegű nemzeti társfinanszírozást** mozgósít majd. Az **InvestEU Alap** pedig mintegy **279 milliárd euró** összegű, éghajlat-politikai és környezetvédelmi köz- és magánberuházás megvalósulásánál biztosít majd garanciát a finanszírozási és beruházási kockázatok csökkentéséhez.

Annak érdekében, hogy senki ne kerüljön hátrányos helyzetbe, az úgynevezett **méltányos átállási mechanizmus 2021–2027 között 100 milliárd euró összegű beruházást** tervez mozgósítani, ami – 10 évre kivetítve – 143 milliárd eurót biztosítana az uniós költségvetésből, a tagállamok általi társfinanszírozásból, valamint az InvestEU és az Európai Beruházási Bank hozzájárulásából.

Az **Innovációs Alap** és a **Modernizációs Alap** mintegy **25 milliárd eurót** tud rendelkezésre bocsátani a klímasemlegesség megvalósításához. **Ez a két alap** a kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből származó bevételekből finanszíroz, **nem része az uniós költségvetésnek.**

A Fenntartható Európa beruházási terv 2021–2030 időszakra vonatkozó finanszírozási elemei (milliárd euró)

Forrás: [Infoszolg/COM\(2020\)21 final](https://infoszolg.com/COM(2020)21final)

Méltányos átállási mechanizmus (2020. január 14.)

Az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel összhangban és annak érdekében, hogy egyik

tagállam se maradjon ki a fejlődés folyamatából, az **Európai Bizottság méltányos átállási mechanizmus létrehozására tett javaslatot 2020. január 14-én** ([COM \(2020\) 22 final](#)).

A javaslat szerint a mechanizmus a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség vagy a kibocsátás-intenzív ipari tevékenységek okán leginkább érintett régiókra és ágazatokra fog összpontosítani.

A mechanizmus három pillérből áll:

- **Méltányos Átállást Támogató Alap:** elsősorban **vissza nem térítendő támogatásokat nyújt** majd **valamennyi tagállamnak** az alapján, hogy a tagállamok milyen mértékben képesek finanszírozni a klímasemlegességre való átállás kezeléséhez szükséges beruházásokat. Az Alap **nem nyújt támogatást többek között** az atomerőművek leszereléséhez és építéséhez, a dohánytermékek gyártásához és a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos egyes beruházásokhoz.
- **Az InvestEU keretében célzottan létrehozandó finanszírozási program:** magánberuházásokat vonz be elsősorban az energetikai és közlekedési infrastruktúra területén megvalósuló, valamint a dekarbonizációs projektekre.
- **Az Európai Beruházási Bankkal közösen létrehozandó közszektor-hitelezési eszköz:** az érintett régiókba további beruházásokat mozgósít (energiahatékonysági intézkedések az energetikai és közlekedési infrastruktúra, a távfűtés és az épületfelújítás területén), fellendíti a közfinanszírozást.

Az Európai Bizottság a méltányos átállási mechanizmus révén **100 milliárd euró** összegű beruházásra tett javaslatot ([COM \(2020\) 22 final](#)).

2020. május 7-én a Bizottság mind a 18 érintett tagállam kérelmét jóváhagyta, amelyek támogatást kértek átállási terveik elkészítéséhez. Minden tagállam, amely hozzá szeretne jutni a méltányos átállási mechanizmusból származó támogatásokhoz, köteles a fenti kérelmet benyújtani az Európai Bizottságnak. A Bizottság **Magyarország kérelmét is elfogadta** ([Európai Bizottság, 2020a](#)).

Európai klímarendelet (2020. március 4.)

Az EU klímasemlegességének megvalósítását keretbe foglaló javaslatot az Európai Bizottság 2020. március 4-én nyújtotta be ([COM \(2020\) 80 final](#)). A javaslat kiegészítéseként a Bizottság 12 hetes [nyilvános konzultációt](#) szervezett (2020. május 27-ig) arról, hogyan lehet mindenkit bevonni az éghajlatváltozás elleni küzdelembe.

Új európai iparstratégia (2020. március 10.)

Az új európai iparstratégia ([COM \(2020\) 102 final](#)) szerint az európai zöld megállapodás törekvéseinek megvalósításához környezetbarátabb, digitalizáltabb és továbbra is globálisan versenyképes iparra van szükség. A digitális fejlődés érdekében a Bizottság az „**Európa digitális jövőjének megtervezése**” ([COM \(2020\) 67 final](#)) című dokumentumban vázolta fel elképzeléseit arról, hogyan őrizheti meg Európa technológiai és digitális szuverenitását és tölthet be globális vezető szerepet a digitális ágazatban ([COM \(2020\) 102 final](#)).

Körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv (2020. március 11.)

2020. március 11-én az Európai Bizottság egy újabb közleményt ([COM \(2020\) 98 final](#)) adott ki, melynek címe: **A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv**. A közleményben a **Bizottság többek között javasolja** a termékek tartósságának, újrafelhasználhatóságának és javíthatóságának fejlesztését, a **szén- és környezeti lábnyom csökkentését**, valamint az egyszer használatos termékek korlátozását.

A termelőtől a fogyasztóig stratégia (2020. május 20.)

A Bizottság 2020. május 20-án nyújtotta be az uniós élelmiszerrendszer reformját célul kitűző közleményét ([COM \(2020\) 381 final](#)). Az ügynevezett a termelőtől a fogyasztóig stratégia többek között az élelmiszer-előállítás fenntarthatóbbá tételét, a **környezet és a biológiai sokféleség megőrzését**, valamint a **növényvédőszer-használat csökkentését** (2030-ra 50 százalékkal) és a **biogazdálkodás előmozdítását** (2030-ra a mezőgazdasági te-

rületek 25 százalékán valósuljon meg) tervezi ([Európai Bizottság, 2020b](#)).

Biológiai sokféleség helyreállítására irányuló stratégia (2020. május 20.)

A biodiverzitás helyreállítását célzó stratégia ([COM\(2020\) 380 final](#)) szigorúbb védelmet biztosítana a természetes és őshonos erdőknek, valamint **további védett területek létesítését tervezi a szárazföldi és a tengeri területek legalább 30-30 százalékán**. A tervek szerint helyreállítaná a sérült szárazföldi és tengeri ökoszisztémákat és **évi 20 milliárd eurót szabadítana fel a biológiai sokféleség helyreállítására** ([Európai Bizottság, 2020c](#)).

A KORONAVÍRUS VÁLSÁG HATÁSA A MEGÁLLAPODÁS JÖVŐJÉRE

Az **Európai Konzervatívok és Reformerek (ECR)** képviselőcsoportja 2020. április 14-én [állásfoglalási indítványt](#) nyújtott be az Európai Parlamentnek, mely szerint el kell halasztani a

zöld megállapodást addig, amíg a tagállamok vissza nem térnek a válság előtti termelési és foglalkoztatási szintre. **2020. április 16-án a Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetsége képviselőcsoport is benyújtott egy [állásfoglalási indítványt](#)** az Európai Parlamentnek, melyben hangsúlyozzák, hogy az európai zöld megállapodást tekintik a koronavírus járvány okozta válság után szükséges új gazdaságélénkítési tervnek.

2020. április 21-én az Európai Parlament Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmszerbiztonsági Bizottsága eszmecserét folytatott Frans Timmermans-sal az Európai Bizottság első alelnökével. A bizottság szerint az Európai Uniónak határozottnak kell lennie az éghajlat-változással kapcsolatban és továbbra is tartania kell az előirányzott ütemtervet. Ezzel **Frans Timmermans is egyetértett és kijelentette, hogy az európai zöld megállapodás nem fényűzés, hanem mentőkötél a koronavírus krízisből való kilábaláshoz** ([European Parliament, 2020](#)).

Források:

- A Bizottság támogatja a tagállamokat a klímasemleges gazdaságra való áttérésben. [Európai Bizottság, 2020. május 7.](#)
- A Fenntartható Európa beruházási terv ([COM\(2020\) 21 final](#))
- A termelőtől a fogyasztóig. [Európai Bizottság](#), (Letöltés: 2020. május 24.)
- A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv ([COM \(2020\) 98 final](#))
- Az európai zöld megállapodás ([COM\(2019\)640F/1](#))
- Bemutatták az átfogó európai zöld megállapodást. [Bruxinfo](#), 2019. december 11.
- Európai zöld megállapodás. [Európai Bizottság](#), (Letöltés: 2020. május 24.)
- EU COVID-19 recovery plan must be green and ambitious, say MEPs. [European Parliament](#), 2020. április 21.
- Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1999 rendelet (az európai klímarendelet) módosításáról ([COM \(2020\) 80 final](#))
- Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozásáról ([COM\(2020\) 22 final](#))
- Összefogás az energiaunió és az éghajlat-politika terén – A tiszta energiára való átállás feltételeinek megteremtése ([COM\(2019\) 285 final](#))
- Uniósi biodiverzitási stratégia 2030-ig. [Európai Bizottság](#) (Letöltés: 2020. május 24.)
- Új európai iparstratégia ([COM \(2020\) 102 final](#))

Készítette: Elekházy Nóra
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486